

DISKRIMINERINGSNEMNDA

Sak 32/2018

A

mot

Vipps AS

Vedtak av 19. juni 2019 fra Diskrimineringsnemnda, sammensatt av følgende medlemmer:

**Ivar Danielsen (nemndleder)
Gislaug Øygarden
Thorkil H. Aschehoug**

Postadresse
Diskrimineringsnemnda
Postboks 208 Sentrum
5804 Bergen

Telefon
(+47) 90933125

E-post
post@diskrimineringsnemnda.no

Hjemmeside
www.diskrimineringsnemnda.no

Saken gjelder spørsmål om Vipps AS handler i strid med forbudet mot diskriminering, på grunn av manglende universell utforming av betalingsappen Vipps.

Sakens bakgrunn

A har en synshemming og bruker derfor skjermleseren VoiceOver på iOS som hjelpemiddel. Han har problemer med å bruke dette verktøyet på betalingsapplikasjonen Vipps.

A klaget saken inn for Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) i oktober 2017. LDO rakk ikke å ferdigbehandle saken innen utgangen av 2017, og den ble overført til Diskrimineringsnemnda i brev av 1. januar 2018, jf. diskrimineringsombudsloven (lov nr. 50/2017) § 24. Diskrimineringsnemnda ba i juni 2018 om en IKT-faglig uttalelse fra Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi). Den 18. februar 2019 mottok Diskrimineringsnemnda en slik uttalelse.

Saken ble behandlet i Diskrimineringsnemndas møte 5. juni 2019 i Statens Hus i Bergen. I behandlingen deltok Ivar Danielsen, Gislaug Øygarden og Thorkil H. Aschehoug. Sekretariatet var representert ved Ruth Johanne Øijordsbakken, Tonje Taranger og Birthe Lill Christiansen.

Partenes anførsler

A har i hovedsak anført:

Vipps AS diskriminerer ham på grunn av funksjonsnedsettelse.

A har nedsatt syn. Vipps bryter forbudet mot diskriminering av personer med nedsatt funksjonsevne fordi betalingsapplikasjonen ikke er universelt utformet. A mener at Vipps bevisst unnlater å gjøre sin tjeneste tilgjengelig for synshemmede som bruker skjermleser VoiceOver på iOS.

Vipps har inngått et samarbeid med MobilePay, altså vil det fremover kun være én leverandør av mobilbetaling i det norske markedet. Det er derfor ekstra viktig å legge press på Vipps om universell utforming av tjenesten, slik at alle kan ha samme tilgang til mobilbetaling i fremtiden.

Vipps AS har i hovedsak anført:

Vipps beklaget i januar 2018 at dagens løsning ikke er brukervennlig for synshemmede. Vipps jobbet på dette tidspunktet med nye applikasjoner for Android og iOS, og begge disse skulle ha universell utforming.

Vipps skal ikke diskriminere noen på grunn av funksjonsnedsettelse. Det er derfor igangsatt et samarbeid med Norges Blindforbund for å forstå utfordringene til synshemmede bedre, og for å få synshemmede inn som beta-testere på de nye applikasjonene.

Postadresse	Telefon	E-post	Hjemmeside
Diskrimineringsnemnda Postboks 208 Sentrum 5804 Bergen	(+47) 90933125	post@diskrimineringsnemnda.no	www.diskrimineringsnemnda.no

Det var Vipps sin plan å være ferdig med de nye applikasjonene i april 2018. Vipps understreket imidlertid at en ikke unnlater å gjøre endringer mellom de ulike versjonene, men at det kontinuerlig gjøres mindre forbedringer slik at det blir enklere for synshemmede å få tilgang til hovedknappene.

I sitt svar til Diskrimineringsnemnda av juni 2018 redegjør Vipps for status når det gjelder universell utforming i applikasjonen. Ny app var da planlagt lansert i august/september. De fleste krav til universell utforming skulle da være oppfylt. På sikt vil Vipps ha målsetninger om å oppfylle også krav som overstiger minimumskrav.

Nemndas vurdering

Nemnda har kommet til at Vipps AS handler i strid med plikten til universell utforming av betalingsapplikasjonen Vipps, jf. likestillings- og diskrimineringsloven (lov 51/2017) § 17, jf. §§ 18 og 6 første ledd.

Likestillings- og diskrimineringsloven § 17 første ledd pålegger offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at de alminnelige funksjonene kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse, jf. § 17 andre ledd. Det er Diskrimineringsnemnda som håndhever de generelle bestemmelsene om universell utforming av virksomheter i likestillings- og diskrimineringsloven § 17.

Loven har en særskilt bestemmelse om universell utforming av løsninger for IKT, jf. § 18 første ledd. Denne bestemmelsen håndheves av Difi, jf. diskrimineringsombudsloven § 7 og likestillings- og diskrimineringsloven § 36. Diskrimineringsnemnda ber derfor Difi uttale seg om spørsmål om universell utforming av IKT-løsninger hvis dette er klagegrunnen.

Kravene til universell utforming av IKT er presisert i forskrift om universell utforming av IKT-løsninger. For nye IKT-løsninger gjelder kravene fra 1. juli 2014, mens eksisterende IKT-løsninger skal være universelt utformet innen 1. januar 2021, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 41 og forskriften § 11. Difi regner Vipps som ny IKT, og Diskrimineringsnemnda legger dette til grunn i det følgende.

Nemnda legger til grunn at Vipps er en løsning som er rettet mot allmennheten, slik at Vipps AS har plikt til å sikre at betalingsapplikasjonen er universelt utformet. Tester utført av Difi viser at Vipps-appen i stor grad er i samsvar med

Postadresse	Telefon	E-post	Hjemmeside
Diskrimineringsnemnda Postboks 208 Sentrum 5804 Bergen	(+47) 90933125	post@diskrimineringsnemnda.no	www.diskrimineringsnemnda.no

regelverket, men det ble likevel avdekket brudd på minstekravene som gjør den vanskelig å bruke med VoiceOver. Det er blant annet problemer med funksjonen opplest tekstalternativet til bilder, koding av overskrifter og ledetekster til skjemaelement og knapper. Dette er feil som skal rettes av virksomheten. Difi har i sin uttalelse av 15. februar 2019 konkludert med at Vipps ikke tilfredsstiller minimumskravene til universell utforming av IKT, og klager stilles dårligere enn personer uten hans funksjonsnedsettelse når han ikke kan bruke betalingsapplikasjonen med VoiceOver. Det er med andre ord «grunn til å tro at diskriminering har skjedd», jf. § 37.

Det fremgår av likestillings- og diskrimineringsloven § 17 tredje ledd at plikten til universell utforming ikke gjelder utforming eller tilrettelegging som innebærer en «uforholdsmessig byrde» for virksomheten.

Nemnda tolker loven slik at unntaket i tredje ledd som hovedregel ikke gjelder for nye IKT-løsninger. Kravene til ny IKT fremgår av forskrift om universell utforming. Av forarbeidene til likestillings- og diskrimineringsloven fremgår det at forskriften i seg selv bygger på en forholdsmessighetsvurdering, jf. Prop. 81L (2016-2017) side 326: «*Sammen med tidsfristene (se over) i § 41 og dispensasjonsadgangen tar § 18 høyde for at virksomheter ikke skal påføres uforholdsmessige byrder*».

Etter henvisning til at bestemmelsen i § 17 fjerde ledd er en videreføring av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 13 fjerde ledd, uttaler forarbeidene på side 325: «*Det forutsettes at det, i arbeidet med sektorvise lover eller forskrifter, blir vurdert hvilke krav som med rimelighet skal stilles til virksomhetene når det gjelder universell utforming. Den sektorbestemte vurderingen av hvilke krav som kan stilles og når, skal legges til grunn for nemndas vurdering etter § 13. Virksomheten kan ikke pålegges ytterligere krav i medhold av § 13. Samtidig vil det innebære brudd på plikten til universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 13 hvis sektorreglene ikke er fulgt.*»

Bestemmelsens fjerde ledd tolket antitetisk tilsier også at unntaket om uforholdsmessig byrde i tredje ledd ikke gjelder nye IKT-løsninger.

Ettersom det i denne saken er konstatert at det foreligger flere brudd på forskriften, innebærer dette at Vipps ikke er universelt utformet i samsvar med likestillings- og diskrimineringsloven § 17. Brudd på §§ 17 og 18 om universell utforming regnes som diskriminering, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 12.

Nemndas konklusjon er derfor at Vipps AS handler i strid med diskrimineringsforbudet i likestillings- og diskrimineringsloven § 6.

Nemnda vil vurdere å pålegge retting for å sikre at det diskriminerende forholdet opphører, jf. diskrimineringsombudsloven § 11.

Vedtaket er enstemmig.

Sak 32/2018

Diskrimineringsnemnda har fattet følgende vedtak:

Vipps AS diskriminerer A på grunn av manglende universell utforming.

Ivar Danielsen
nemndleder

Gislaug Øygarden

Thorkil H. Aschehoug

Postadresse
Diskrimineringsnemnda
Postboks 208 Sentrum
5804 Bergen

Telefon
(+47) 90933125

E-post
post@diskrimineringsnemnda.no

Hjemmeside
www.diskrimineringsnemnda.no